

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

TADQIQOTLAR

ILM-FAN

TEKNOLOGIYALAR

ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI

ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

2026

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

Andijan, Uzbekistan

+998335668868

<https://innoworld.net>

« ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR
NAZARIYASI » NOMLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI TO'PLAMI

3-JILD 5-SON

Konferensiya to'plami va tezislari quyidagi xalqaro
ilmiy bazalarda indexlanadi

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

QOG'ANOQ PARDANING MUDDATIDAN OLDIN YORILISHIDA QIN
MIKROFLORASINING AXAMIYATI

Ne'matova Xandona

Andijon davlat tibbiyot ishtituti magistri

Muxitdinova To'xtaxon Qodirovna

Professor Andijon davlat tibbiyot ishtituti

2-Akusherlik va ginekologiya kafedrasida professori

Annotatsiya. Qog'onoq pardaning muddatidan oldin yorilishi (PPROM – Preterm Premature Rupture of Membranes) akusherlik amaliyotida homila va ona salomatligi uchun xavf tug'diruvchi muhim patologik holatlardan biridir. Ushbu holat homiladorlikning muddatidan oldin tugashiga, intrauterin infeksiyalarga hamda neonatal asoratlarga sabab bo'lishi mumkin. So'nggi yillarda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar qin mikroflorasi tarkibidagi o'zgarishlar qog'onoq pardalarining zaiflashuvi va yorilishida muhim omillardan biri ekanligini ko'rsatmoqda. Mazkur maqolada qin mikrobitasining fiziologik holati, disbioz jarayonlari, bakterial vaginoz va opportunistik mikroorganizmlarning qog'onoq pardaning muddatidan oldin yorilishiga ta'siri ilmiy manbalar asosida tahlil qilinadi. Shuningdek, mikroflorani diagnostika qilish usullari hamda profilaktik va davolash yondashuvlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: qog'onoq pardaning muddatidan oldin yorilishi, qin mikroflorasi, bakterial vaginoz, homiladorlik, vaginal mikrobita, infeksiya, disbioz, akusherlik patologiyasi, prenatal infeksiya, PPRM.

Kirish. Qog'onoq pardaning muddatidan oldin yorilishi akusherlikdagi eng dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Ushbu patologiya homiladorlikning 37 haftasigacha qog'onoq pardalarining spontan yorilishi bilan xarakterlanadi va barcha muddatidan oldin tug'ruqlarning sezilarli qismini tashkil etadi. Tibbiyot amaliyotida bu holat nafaqat neonatal o'lim va kasallanish ko'rsatkichlarini oshiradi, balki ona organizmida ham turli infeksiyon asoratlarni yuzaga keltiradi.

So'nggi yillarda qin mikrobitasining homiladorlik kechishidagi ahamiyati tobora ko'proq o'rganilmoqda. Normal vaginal mikroflora asosan laktobakteriyalar ustunligi bilan xarakterlanadi va ular kislotali muhit hosil qilib, patogen mikroorganizmlarning ko'payishini cheklaydi. Ammo mikrofloraning buzilishi, ya'ni disbioz holati yuzaga kelganda, opportunistik bakteriyalar soni ortadi va bu yallig'lanish jarayonlarini kuchaytiradi. Natijada qog'onoq pardalari kollagen tuzilmasining zaiflashuvi kuzatiladi hamda ularning muddatidan oldin yorilish xavfi ortadi.

Qin mikroflorasining fiziologik xususiyatlari

Sog'lom ayollarda vaginal mikrobita tarkibining asosiy qismini Lactobacillus turiga mansub bakteriyalar tashkil etadi. Ushbu mikroorganizmlar sut kislotasi ishlab chiqarib, qin muhitining pH ko'rsatkichini 3,8–4,5 oralig'ida saqlab turadi. Kislotali muhit esa patogen bakteriyalarning rivojlanishiga to'sqinlik qiladi.

Laktobakteriyalar shuningdek vodorod peroksidi va bakteriosinlar ishlab chiqaradi. Bu moddalar infeksiyon agentlarning ko'payishini cheklab, reproduktiv tizimni himoya qiladi. Vaginal mikroekotizimning barqarorligi homiladorlik davomida ayniqsa muhim hisoblanadi, chunki u homila va qog'onoq pardalarini tashqi infeksiyalardan himoya qiladi.

Homiladorlik davrida estrogen gormonining ko'payishi laktobakteriyalar faoliyatini kuchaytiradi. Ammo immun tizimdagi fiziologik o'zgarishlar, stress, antibiotiklarni noto'g'ri qo'llash yoki jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar vaginal mikrofloraning muvozanatini buzishi mumkin.

Qin disbiozi va bakterial vaginozning roli. Qin mikroflorasining buzilishi natijasida bakterial vaginoz rivojlanadi. Ushbu holatda laktobakteriyalar miqdori kamayib, Gardnerella vaginalis, Mobiluncus, Mycoplasma va anaerob bakteriyalar soni ortadi. Bakterial vaginoz homilador ayollarda keng tarqalgan patologiyalardan biri bo'lib, ko'plab tadqiqotlarda PPRM bilan bevosita bog'liqligi qayd etilgan.

Patogen bakteriyalar tomonidan ishlab chiqariladigan proteolitik fermentlar qog'onoq pardalari tarkibidagi kollagen va elastin tolalarini parchalaydi. Natijada pardalarning mexanik mustahkamligi pasayadi. Bundan tashqari, yallig'lanish mediatorlari – interleykinlar, prostaglandinlar va tumor nekroz omillari ishlab chiqarilishi kuchayadi. Bu esa bachadon qisqarishlarini rag'batlantirib, muddatidan oldin tug'ruqqa sabab bo'lishi mumkin.

Bakterial vaginoz ko'pincha simptomsiz kechishi sababli homilador ayollarda uni erta aniqlash murakkab hisoblanadi. Shu sababli mikrobiologik skrining homiladorlikni kuzatishda muhim o'rin tutadi.

Infeksion omillarning qog'onoq pardaga ta'sir mexanizmi

Infeksion mikroorganizmlar bachadon bo'yni orqali yuqoriga ko'tarilib, qog'onoq pardalariga yetib boradi. Mikroblar tomonidan ajratiladigan fermentlar va toksinlar pardalardagi hujayralararo bog'lanishlarni buzadi. Shu bilan birga, yallig'lanish natijasida matriks metalloproteinazalar faollashadi. Ushbu fermentlar ekstrasellyulyar matriksni parchalaydi va pardalarning yupqalashuviga olib keladi.

Immun javob reaksiyasi davomida sitokinlar ishlab chiqarilishi kuchayadi. Bu moddalar prostaglandinlar sintezini rag'batlantirib, bachadon tonusining oshishiga sabab bo'ladi. Natijada qog'onoq pardalari mexanik bosim ostida qoladi va yorilish xavfi ortadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ayniqsa Ureaplasma urealyticum va Mycoplasma hominis bilan bog'liq infeksiyalar PPRM rivojlanishida muhim etiologik omil hisoblanadi.

Diagnostika usullari. Qin mikroflorasini baholashda laborator va mikrobiologik tekshiruvlar muhim ahamiyatga ega. Vaginal surtma mikroskopiyasi, bakteriologik ekma, PCR diagnostika va Nugent shkalasi asosiy usullar hisoblanadi.

Nugent shkalasi bakterial vaginozni aniqlashda keng qo'llanadi. Ushbu usul Gram bo'yog'i bilan bo'yalgan surtmada bakteriyalar nisbatini baholashga asoslanadi. Zamonaviy molekulyar diagnostika usullari esa vaginal mikrobiotaning genetik tarkibini chuqur o'rganish imkonini beradi.

PPROM diagnostikasida amniotik suyuqlik oqishini aniqlovchi testlar, ultratovush tekshiruvi va klinik belgilar ham muhim hisoblanadi.

Profilaktika va davolash. Qin mikroflorasidagi buzilishlarni erta aniqlash PPRM profilaktikasining muhim qismidir. Homilador ayollarda bakterial vaginozni o'z vaqtida davolash muddatidan oldin tug'ruq xavfini kamaytiradi.

Davolashda antibakterial preparatlar, probiotiklar va vaginal mikrobiotani tiklovchi vositalar qo'llaniladi. Probiotik terapiya laktobakteriyalar sonini oshirish orqali vaginal muhitni normallashtirishga yordam beradi.

Profilaktik choralar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- homiladorlikdan oldin reproduktiv salomatlikni tekshirish;
- jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalarni davolash;
- antibiotiklardan oqilona foydalanish;
- shaxsiy gigiyenaga rioya qilish;
- muntazam ginekologik nazorat.

Muhokama. Ilmiy tadqiqotlar qin mikroflorasi va qog'onoq pardaning muddatidan oldin yorilishi o'rtasida kuchli bog'liqlik mavjudligini ko'rsatmoqda. Vaginal mikroekotizimning buzilishi yallig'lanish jarayonlarini kuchaytirib, qog'onoq pardalarining strukturaviy zaiflashuviga olib keladi. Ayniqsa bakterial vaginoz va anaerob mikroorganizmlarning ko'payishi PPROM rivojlanish xavfini sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, vaginal mikrobiotaning individual xususiyatlari ham muhim hisoblanadi. Ayrim ayollarda opportunistik bakteriyalar mavjud bo'lsa ham klinik asoratlarni kuzatilmasligi mumkin. Bu holat immun tizim holati va genetik omillar bilan bog'liq bo'lishi ehtimoldan xoli emas.

Shu sababli homiladorlik davrida mikrobiologik monitoring va individual yondashuv asosidagi profilaktika muhim klinik ahamiyat kasb etadi.

Xulosa. Qog'onoq pardaning muddatidan oldin yorilishi homiladorlikning jiddiy asoratlaridan biri bo'lib, uning rivojlanishida qin mikroflorasi muhim o'rin tutadi. Vaginal mikrobiotaning normal holati reproduktiv tizimni infeksiyalardan himoya qiladi, disbioz esa qog'onoq pardalarining zaiflashuviga olib keladi.

Bakterial vaginoz va boshqa opportunistik infeksiyalar PPROM rivojlanish xavfini oshiruvchi asosiy omillar hisoblanadi. Shu bois homilador ayollarda vaginal mikroflorani muntazam nazorat qilish, infeksiyalarni erta aniqlash va o'z vaqtida davolash muddatidan oldin tug'ruq hamda neonatal asoratlarni kamaytirishda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

- Cunningham F.G., Leveno K.J., Bloom S.L. Williams Obstetrics. – New York: McGraw-Hill, 2022.
- Goldenberg R.L., Culhane J.F. Infection as a cause of preterm birth // The Lancet. – 2008. – Vol. 371. – P. 75–84.
- Romero R., Espinoza J. The role of infection in preterm labour and delivery // Seminars in Reproductive Medicine. – 2007. – Vol. 25. – P. 21–39.
- Nugent R.P., Krohn M.A., Hillier S.L. Reliability of diagnosing bacterial vaginosis // Journal of Clinical Microbiology. – 1991. – Vol. 29. – P. 297–301.
- Hillier S.L., Nugent R.P. Association between bacterial vaginosis and preterm delivery // New England Journal of Medicine. – 1995. – Vol. 333. – P. 1737–1742.
- ACOG Practice Bulletin. Premature Rupture of Membranes // Obstetrics & Gynecology. – 2020.
- Menon R., Richardson L.S. Preterm prelabor rupture of the membranes // Nature Reviews Disease Primers. – 2017. – Vol. 3. – P. 17036.